

Åbningstid.

På grund af de dårlige forhold, vi har på arkivet, både adgangs- og arbejdsmæssigt, har vi besluttet kun at modtage besøgende efter aftale. Vi er dog stadig på Tarup Bibliotek den tredje mandag i måneden, hvor det er muligt at tale med os og også eventuelt at aflevere fotos, dokumenter o. lign. til arkivet. Man kan altid komme i kontakt med os på telefon og/eller mail.

Åbningstider i 2023:

I arkivet på Havrevænget
Efter aftale

Kl. 15.00-17.00
på Tarup Bibliotek
16. januar
20 februar
20. marts
17. april
15. maj
19. juni

Sommerferie i juli

I arkivet på Havrevænget
Efter aftale

på Tarup Bibliotek
21. august
18. september

20. november
18. december

Adresse:
Paarup Lokalhistoriske Arkiv
Havrevænget 2, Tarup
5210 Odense NV
www.paaruparkiv.dk

Post bedes sendt til:
Paarup Lokalhistoriske Arkiv
v/ Karin Ramskov Andersen
Berberisvænget 14, Korup
5210 Odense NV

Telefon og e-mail:

29 39 54 57 (Karin Ramskov Andersen, arkivleder)
e-mail: pramskov@post.tele.dk

42 61 05 09 (Gitte Lundager)

Tekst og layout: Karin Ramskov Andersen
Tryk: Vester Kopi, Odense

ISSN:1902-7524

Orientering fra Paarup Lokalhistoriske Arkiv

Paarup set fra luften.
Her Snekstrupkrydset ca. 1955.

2023

Paarup Lokalhistoriske Arkiv

Formål

- at indsamle viden om fortiden og nutiden til gavn for fremtiden

Hvad modtager vi?

Vi modtager fotos, billeder, erindringer, protokoller, bøger og andet om-
handlende Paarup Sogn (den gamle Paarup Kommune). Det materiale, vi
modtager, bliver registreret, så det er nemt at finde frem til igen. Normalt
modtager vi ikke genstande.

Afleveringer i 2022

Film fra Paarup Foreningens arrangementer

Materialer om Fyns Stifts Husmandsskole

Effekter: reversnål fra Fyns Stifts Husmandsskole, nål fra TPI

Fotos fra FSH

Fotos fra Snapind

Fotos af købmandsbutikken Hoki

Sølvbryllupstelegram til førstelærer Christensen i 1932, samt fotos..

Beretning for 2022

Både arkivets beretning og Paarup Foreningens formandsberetning kan
læses på arkivets hjemmeside.

Hvad laver vi?

- vi modtager og registrerer det, der bliver afleveret
- vi arrangerer fotoudstillinger
- vi hjælper meget gerne med oplysninger om gårde, huse og personer
- vi fotograferer rundt om i sognet

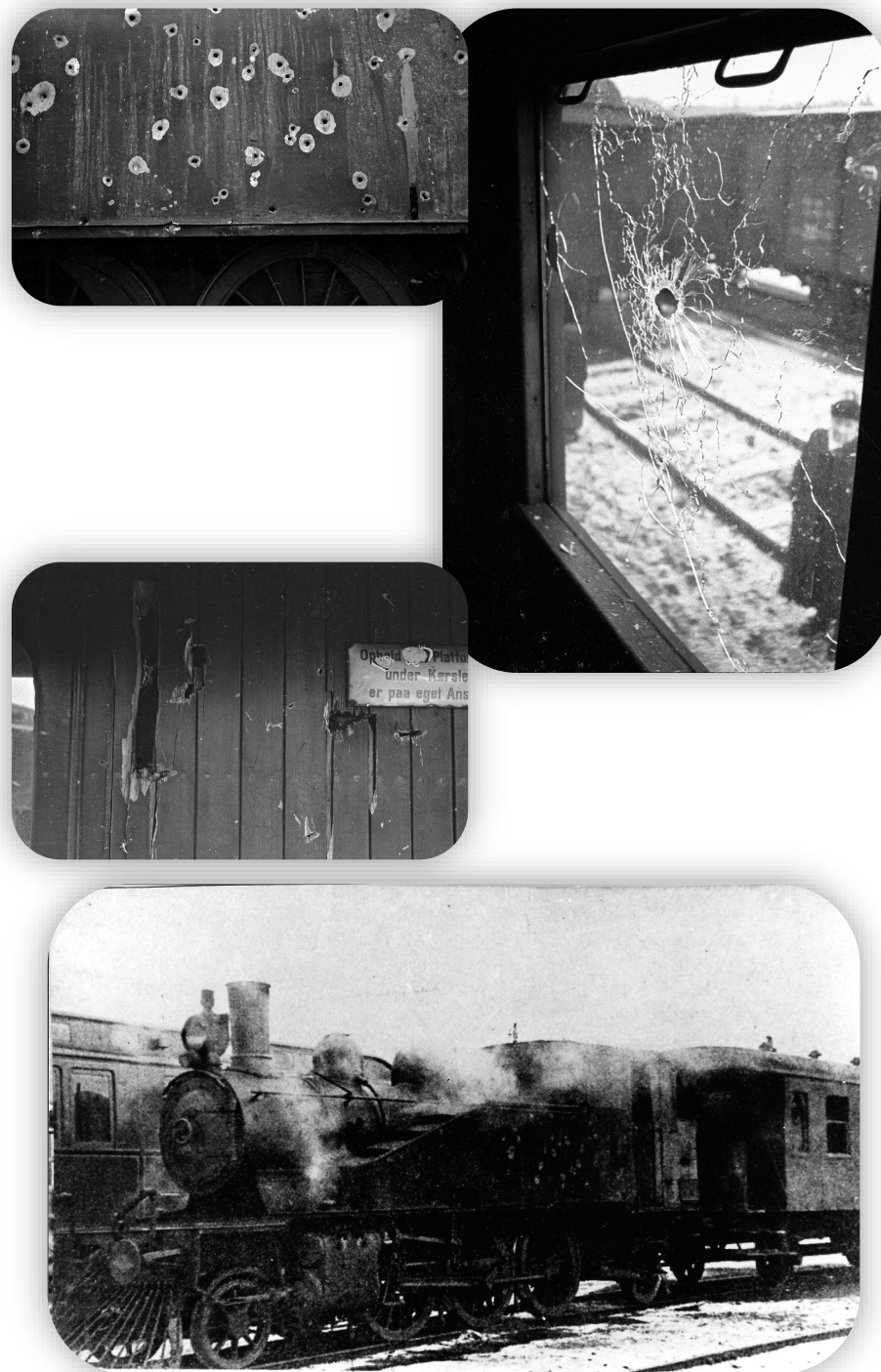
Økonomi

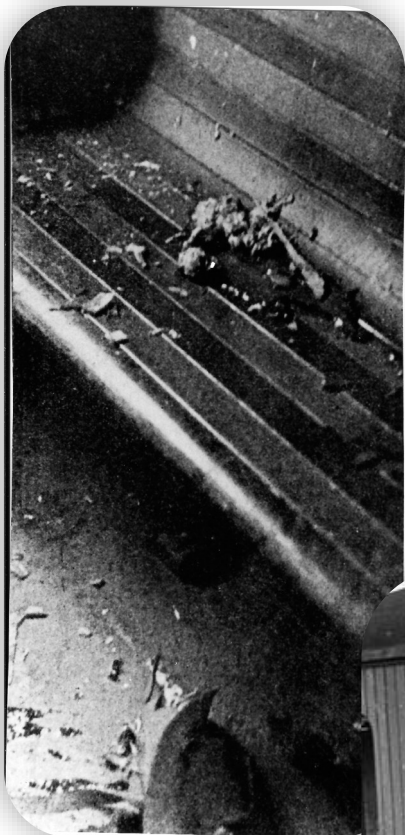
I lighed med de øvrige 14 lokalarkiver i Odense Kommune får vi et årligt,
kommunalt tilskud på p.t. 5.000 kr. Desuden får vi et tilskud fra Paarup
Foreningen på 10 kr. pr. medlem. Det er yderligere 4.000 kr. Arkivets
regnskab for 2022 kan ses på arkivets hjemmeside.

Planer for 2023

Det er muligt at følge med i arkivets og Paarup Foreningens aktiviteter på
arkivets hjemmeside: www.paaruparkiv.dk og på facebook.

Vi har besluttet, at arkivet i 2023 kun holder åbent på Havrevænget efter
aftale. Vi vil altid gerne have besøg. Ring til 29 39 54 57 for en aftale.

Film og litteratur om Paarup Sogn

Paarup Foreningen har udgivet en dvd med to sognefilm. Den ene viser årets gang i Paarup Sogn i 1955. Den anden 1956-1970. Filmene er optaget af Orion Film på Husmandsforeningens initiativ. Dvd'en kan købes på arkivet og hos Paarup Foreningens bestyrelse.

Peter Ramskov Andersen: *I Odenses skygge. Paarup Sogn og Kommune indtil 1970*. 1999.

Anders W. Berthelsen og Johs. Nørregaard Frandsen: *Tarup-Paarup bogen*. 2002.

Karin Ramskov Andersen og Peter Ramskov Andersen: *Fra husmandsskole til landbrugsakademi*. 2008.

Paarup Foreningen har et filmhold, der fotograferer fra foreningens arrangementer og fra andre arrangementer i sognet. Flere af disse film kan købes ved henvendelse til foreningens bestyrelse.

Karin Ramskov Andersen: *Paarup Sogn i billeder*. 2021. Bogen udleveres gratis til Paarup Foreningens medlemmer.

Lokalhistoriske links

www.paaruparkiv.dk

www.sa.dk: Statens Arkiver.

www.arkiv.dk: Her kan søges i mere end 500 arkivers registreringer.

www.historienshus.dk: Odense Stadsarkiv og Lokalhistorisk Bibliotek.

www.danskearkiver.dk: Sammenslutningen af Lokalarkiver (SLA).

www.museum.odense.dk: Odense Bys museer.

www.arkivalieronline.dk: Blandt andet scannede kirkebøger og folketællinger fra hele landet.

www.historiskatlas.dk

www.paarupkirke.dk

www.kb.dk/danmarksetfraluften

I år viser vi blandt andet området omkring Snekstrupkrydset.

Hertil bruger vi luftfotos fra Det Kongelige Bibliotek: Danmark set fra luften.

Det mest dominerende har siden 1948 været Fyns Stifts Husmandsskole (senere Nordisk Landboskole og nu Tietgenskolen).

Fyns Stifts Husmandsskole købte i 1946 gården Vrangsbæk, hvis jord strakte sig fra Rugårdsvej ned mod Spangsvej, og det var i krydset Rugårdsvej/Parupvej (dengang Snekstrupgyden), at den nye husmandsskole blev bygget. Midt i 60'erne ændrede skolen karakter, den blev mere teoretisk, og der var ikke brug for jord til undervisningen. Meget af jorden blev solgt, skolen havde også god brug for pengene ved salget, og der blev bygget mange parcelhuse.

Gartner Olsen på det ene hjørne. Hans ejendom og drivhuse blev revet ned, og i 60'erne blev markerne, der hørte til Lundeskovgård, udstykket, og Jens P. Koch byggede huse på bl.a. Tingvallavej og Bergthorasvej.

nogle passagerer fortalte ham, at der var dræbte og sårede i de forreste vogne, blev han klar over, at toget var blevet angrebet. Lokomotivføreren var blevet dræbt på stedet og fyrbøderen hårdt såret.

Togføreren løb over til graverboligen ved Paarup Kirke, der lå lige ved siden af trinbrættet. Herfra prøvede man uden held at ringe til Falcks Redningskorps, men tililende fortalte, at der allerede var en ambulance på vej.

Redningsarbejdet ved toget i Snekstrup blev senere stærkt kritiseret. Det viste sig, at der ingen meldsteder fandtes i nærheden af ulykkesstedet. Det var derfor umuligt for de tilstedeværende at komme i forbindelse med redningskorpserne, og ambulancetjenesten svigtede. Falcks direktør forsvarede sig senere med, at den første melding lød på, at der kun var én tilskadekommet, og at der derfor kun blev sendt én ambulance. Da denne kom til Snekstrup, var en stor del af de sårede allerede "på anden måde" bragt til sygehuset, og der var kun to dræbte tilbage ved toget. Senere blev endnu en ambulance sendt til Snekstrup.

Blandt dem, der hjalp de sårede, var nogle tyskere fra det nærliggende forsamlingshus, som besættelsesmagten havde beslåglagt i december 1944. Togbetjenten, der opholdt sig i den tredjebagerste vogn, havde alarmeret de tyske soldater, mens togføreren prøvede at ringe til Falck. Tyskerne kom med bårer og sørgede for afspærring og vagtposter. De sårede blev forbundet i forsamlingshuset og derefter kørt til sygehuset. Det var således værnemagtens biler, der "på anden måde" havde transporteret de sårede, hvilket de odenseanske aviser ikke ønskede at nævne. De døde blev senere kørt til sygehuset af Falck.

De første opgørelser af tabene lød på seks dræbte, to hårdtsårede og 11 lettere sårede. At tabene ikke blev større, skyldtes formentlig, at jagerne skød på den forreste del af toget, mens størstedelen af de ca. 155 passagerer sad i den bagerste del. Tabstallene ændredes senere til fire døde og 13 sårede. De samlede tab på Fyn og i Sydjylland blev siden opgjort til 30 døde og 50 sårede.

Uddrag af artikel i *Fynske rødder. Historier fra lokalarkivernes gemmer. 2003*. Hele artiklen kan læses på arkivets hjemmeside : www.paaruparkiv.dk/lokalhistorier/beskydning-af-tog-1945/

Fotografierne på næste side stammer fra Fynskebilleder.dk.

Beskydning af tog.
Af Karin og Peter Ramskov Andersen.

Gestapo havde sit fynske hovedkvarter på Fyns Stifts Husmandsskole, der lå på grænsen mellem Tarup og Odense, og efter angrebet på dets jyske hovedkvarter på Århus Universitet i oktober 1944 ventede tyskerne på Husmandsskolen et tilsvarende angreb. De allierede jagerfly benyttede undertiden deres overlegenhed under bombetogterne til at strejfe om og beskyde mål på jorden, f.eks. tog, og i januar 1945 angreb amerikanske jagerfly tog i Sydjylland og på Fyn.

Den fynske modstandsbevægelse var i stand til at aflytte Gestapos telefoner, og den 7. januar kl. 12.37 opfangedes en melding om, at der var lavtgående maskiner over Odense. Otte minutter senere blev der meldt om luftkamp mellem bombefly og jagere og kl. 13.05, at fjendtlige jagere havde beskydt et tog mellem Middelfart og Odense. En time senere blev det oplyst, at det drejede sig om engelske fly.

Meldingerne var meget upræcise. Der var således ikke tale om engelske jagere, men amerikanske, og det var ikke kun ét tog, der blev beskydt. Ved Rønder Station blev et tog angrebet, og en godsvogn og lokomotivet blev beskadiget. Et andet godstog blev beskydt ved Ejby, ved Aarup blev Jyllandsekspressen ramt, og endelig blev et tog fra Nordvestfynske Jernbane ramt på vej fra Villeshøjde mod Odense.

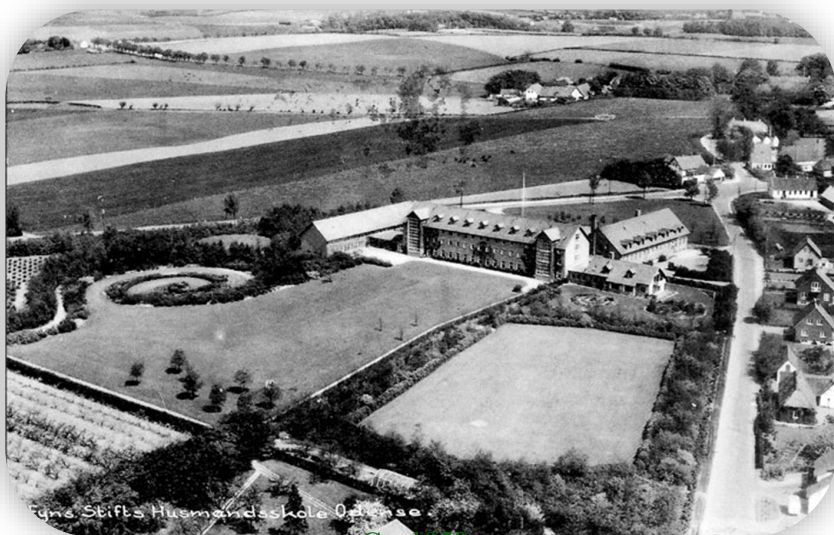
Tog nummer 105 var kørt fra Middelfart kl. 10.48. Det bestod af et lokomotiv, fire personvogne, en post- og personvogn samt en rejsegodsvogn. Da toget nåede Korup kl. 12.22, fik togføreren at vide, at der var fly i området. Men flyene var højt oppe, og da der ikke var slået alarm, valgte han at fortsætte turen mod Odense. Mens toget holdt på Villeshøjde Station, bemærkede han, at flyene nu var længere nede, men da der stadig ikke var slået alarm, lod han toget køre videre. Efter få hundrede meters kørsel hørtes maskingeværssalver, og togføreren gav passagererne ordre til at gå i dækning under vindueshøjde. Mens han selv lå ned, så han en maskine, der fløj lavt hen over toget.

Angriberne var amerikanske jagere. Det er mest sandsynligt, at maskinerne kom fra den amerikanske 8th Air Force, og at de enten havde eskorteret nogle bombefly, eller at de var på et selvstændigt togt.

Efter en kort pause i skydningen ramte en ny salve lokomotivet, hvis kedel blev gennemhullet. Dampen strømede ud, og efterhånden som lokomotivet mistede trækraften, gik farten af toget, og da det kom til trinbrættet i Snestrup, var dampen gået helt af maskinen. Togføreren stod af toget, og først da

Snestrupkrydset ca. 1965.

Ca. 1950.

Først i 60'erne købte Jens P. Koch Løkkegård, hvis jord bl.a. blev udstykket til husene på Bytoften og Lykkegårdsvej.

Banearbejdere ved formandshus i Snapind. Ca. 1905. (Søndersø & Omegns Lokalhistoriske Arkiv).

Nordfynske Jernbane snittede Paarup Sogn ved Snapind. 1967.

Snestrupkrydset engang i 1980'erne. Bemærk, at der ikke længere er indkørsel til Nordisk Landboskole fra Rugårdsvej.

Snapind Trinbræt i 1965. Stoppestedet blev anlagt i 1915 og udvidet med en større ventesal i 1919. (Danmarks Jernbanemuseum).

Bomanlægget ved Rugårdsvej (Snapind) i 1930'erne. (Odense Bys Museer).

Et kig ind mod Odense ca. 1950.

Endnu et kig ind mod Odense. Nu i 1970.

Disse tre luftfotos viser ændringerne i krydset Rugårdsvej/Rismarksvej. Det første er fra 1961, og Rismarksvej går kun til Solgårdvej, der endnu ikke er ført igennem til Tarupvej. Huset på hjørnet kendtes som Fløjtenborg.

Det andet foto er fra 1970. Tarup Centret er blevet bygget, og Solgårdvej er ført igennem til Tarupvej. Ved rådhuset ligger en pavillon, hvor der har været sygekassekontor og posthus. Fløjtenborg er revet ned, og der er bygget blokke på Saxovej. Vølvesvej er ført igennem fra Rugårdsvej til Solgårdvej.

Det sidste er fra 1978, og nu er kontorbygningen bygget ved Tarup Centret. Der er i det hele taget bygget meget siden 1961. Der er endnu ikke bygget i Skovgyden i Villestofte.

